

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . . . 16 kor. — fill.
Negyedévre . . . 4 . . . — .

Helyben házhoz hozva:

Egész évre . . . 20 kor. — fill.
Negyedévre . . . 5 . . . — .

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 24 kor. — fill.
Negyedévre . . . 6 . . . — .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fill.

NAGYVÁRAD, június 16.

Jön!

Ki jön?

Tisza István gróf ur jön, a biharmegyei szabadelvű pártnak egy év óta új elnöke.

Miért jön?

Hogy bemutatkozzék pártjának s megismerje őket és —

Ennél az és-nél megáll a liberális pártívek kátéja s csak a sokat jelentő fejbőlintások árulják el, hogy valaminek mégis kell következnie az és után.

Vajjon nem lehetne annak a rejtelmes és-nek a jelentőségét megtalálni?

Tisza István gróf urnak egyéb czimei közt ránk nézve most csak egy bir érdekkel: »a biharmegyei szabadelvű párt új elnöke.« Még érdekesebben fog hangzani ez a czim, ha megtudjuk, hogy ez az új elnökség voltaképpen már ide s tova egy éves születésnapját ünnepelheti. Akkor született u. i., mikor a választások tisztaságáról s a kuriai bíraskodásról szóló törvény hatása alatt a volt elnök indítatva érezte magát a biharmegyei szabadelvű párt elnöki székének elhagyására. A lemondás, természetesen a kellő sajnálkozás kifejezése mellett, elfogadtatott s a visszavonuló vezér utódjává megválasztották Tisza István grófot.

A nagy lelkesedéssel megejtett választás óta nagy csönd uralkodott a bihari kormánypart körében. Szinte el is feledtünk már a pártról új elnökével együtt

s most akárhányan csodálkozva kérdehetik:

Mit akarhat most nálunk a nemes gróf?

A kérdésben a hangsúly a *most* szóra helyezendő s meg van a felelet.

Most ugyanis úgy állunk, hogy nem tudjuk, mit hoz a holnap? Csak egy a bizonyos: hogy az új választások közelegnek; az a kétséges, hogyan fognak azok a választások kiütni? A szabadelvű párt megunhatta már azt a nem tulságosan élvezetes mulatságot, hogy ha a jobb keze valamit tenni akar, leszoritja a bal és viszont; az ellenzék is a törvény, jog stb. állítólagos uralma alatt még mindig nagyon kényelmetlenül találhatja magát a Bánffy által összehozott parlamentben; az ország választói pedig kíváncsiak arra a szokallan látványra, miképp fog lefolyni egy tiszta választás Magyarországon? Szóval, általános az óhaj az új választások után s miután a törvénytörvény 5 év is lejárában van, biztosra vehetjük, hogy nemsokára kortestollakat lenget a szél a Kárpátoktól az Adriáig.

Ezek a kortestollak azok, a melyek libegését szeretnék egyesek már most kiszámítani, ha lehet, szabályozni. S vannak, a kik meg vannak győződve, hogy egy kis matematika segítségével sikerülni is fog a művelet.

Oh, mert vannak nekünk kitűnő matematikusaink!

Egy kis összeadás: készen van a kortestokassza — bocsánat! most már u. n. fuvar-

dij. Kivonás: némely kellemetlen szavazók eltűnnek vagy nem szavazhatnak. Szorzás: a kellemesen szavazók száma megkétszereződik, megháromszorozódik és többséggé válik. Marad az osztás, egyszerű kis művelet, rendesen elvégzettetik fönt, a központban s eredménye, hogy minden kellemessé tett kerület kap egy-egy kellemes bácsit képviselőnek.

Milyen szép tudomány is az a matematika! Bánffy megmutatta, hogyan lehet vele csodás eredményeket elérni.

Most azonban mintha nem kecsegtetnék a liberális pártot olyan szép számtani eredmények. Valamelyik alapművelet hibásnak bizonyult, mert a kormány szerkeze akaszkodó lapok egyre-másra közölnek rémesnél rémesebb híreket a néppárt szervezkedésének nagy arányairól, a függetlenségi, sőt a szocialisták akciójáról. Számításokat tesznek s úgy látszik, mintha a jelenlegi számadások eredménye a jövőt illetőleg nem a legkedvezőbb kilátásokkal kecsegtetne.

Ki segíthetne ezen az állapoton? Ki más, mint egy kitűnő matematikus?

Az talán még kisütheti, hol a hiba, talán alkalmazhat valami erélyes gyökönyt vagy imponáló hatványozást s egy zseniális művelettel a végeredmény szomorú mínuszát vidám pluszszá válogtathatja.

Ezért kellett s biharmegyei szabadelvű pártunk egy évig várnia az ünnepi perczre, hogy szeretett új elnökét körében üdvözölhesse. Eddig nem volt semmi közelebbi veszély, most azonban Hannibal

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Levelek a párisi világkiállításról.

Páris, 1900. június 12.

Közismert tény, hogy a legtöbb könyv Németországban és Angliában jelenik meg, de az is tény, hogy a legművészebb kiállításban a francia könyvkiadók bocsátják piacra mennyiség tekintetében a német és angol könyvtelmelel vetekedő kiadványaikat. Ebben a tekintetben évszázadok óta a francia nemzet bírja az elsőséget s azt bizonyára még hosszú időn keresztül is ő fogja megőrizni.

Azonban a többi nagy nemzetek nemes versenyre keltek a francziával, természetes tehát, hogy nyomdai kiállítás tekintetében ma a világpiac olyan remekműveket és olyan olcsó áron produkál, amely a lehetetlenséggel határos.

Ha végig sétálunk a párisi világkiállítás »Lettres, sciences et arts« (Irodalom, tudomány és művészet) című osztályán, szemünk nem győzi végig nézni mind azt a páratlan dolgot, mit öt világrész leghíresebb könyvkiadói és művészei itt összehordtak. Ez valóságos tobzódás a könyvbarátok számára. Nem tudjuk, hogy mit bámuljunk inkább, a Tissot féle »La vie de Jesus Christ« című munkát-e, melyből egy példány ára 5000 franc, vagy a Hugo Victor összes műveit-e, melyből csak egy példány lett a kiállított minőségben nyomtatva s melynek ára 100.000 frank.

Szemünk egyik percében a nagy robajjal zakatoló Marinoni körtorgó nyomtató gépen akad meg, mely óránként 80.000 példány nyomtatott ívet ont ki magából, a másik percében a párisi sajtó nagy zöld asztalán a Párisban megjelenő 2700 napilap és folyóirat friss számait pillantjuk meg. Egyik szegletben egy óriási földgömb áll, mely a föld felületét összes hegyeivel és tavaival a legpontosabb méretekben mutatja meg, a másik sarokban a Lomiere-féle fénykép kiállítást látjuk, melyben a fényképészet terén a mai napig elért legutolsó vívmányok ejtenek bámulatba, mint például a színes fényképek és egy ezredrész másodperc alatt borús időben felvett fotografiák.

Művészi kivitelű tüveg könyvszekrényekben egy valóságos könyverdő van elhelyezve. Remekírók, regények, költemények, tudományos művek, utazások, szindarabok szebbnél-szebb illusztrációkkal, drágábbnál-drágább kötésekben fekszenek előttünk. Némelyik nyitva van, hogy közelebből is megtekinthessük a remek képeket, a gyönyörű kiállítást, a művészi kötetet vagy izléses nyomást. Egyik helyt meglep, hogy manapság a világirodalom összes remekíróit a legszegényebb ember is megveheti pár francért, másik helyt viszont csodáljuk, hogy egy kis Elzevir kiadása imakönyvért gazdag könyvbarátok ezreket adnak.

A falakat mindenütt fényképek vagy plakátok borítják. Modern utcai plakátok, melyek valóságos festmény számba mennek s melyeket ma már a világ első művészei drága pénzért

készítenek, hogy ezen vagy azon fürdőhelyet, cacaót vagy szappant megismertessék a nagy világgal. Nem is hisszük, hogy egy ilyen színes utcai falragasz darabja 6—8 francba kerül, pedig 100.000 számra készítik. Franciaországban már évek óta sokan nagy előszeretettel gyűjtik e plakátokat, mint régenté a bélyegeket vagy most a képes levelezőlapokat s nem egy gyűjtő már több ezer franc értékű gyűjteménnyel rendelkezik, mivel a régi plakátok értéke egyre emelkedik.

A francia könyvkiadók kiállítása páratlan. Így például a Hachette et Cie-féle cég, mely Európa legnagyobb könyvkiadó cége s mely évente 25 millió franc üzleti forgalmat csinál, kiállította összes eddigi nagy képes kiadványait. Bámuljuk ezeket a gyönyörű könyveket, melyeket a legelső művészek rajzai díszítenek, bámuljuk azt a felülmulhatatlan fénytűzést, melylyel ki vannak állítva. A legfinomabb papíron, a legjobb nyomás, gyönyörű betűk, gyönyörű kötés, nem csodáljuk tehát, hogy némelyik könyv 150 kiadást ért el, amit sajnós, a mi könyvkiadóink még hírből sem ismernek.

Azután a Larousse cég, mely páratlan olcsó kiadványaival lepi meg a franczia irodalom barátait; a Flammarion cég, mely különösen földrajzi műveket bocsát a könyvpiacra; a Mame cég, mely a vallásos irodalmat kultiválja; a Colin cég, mely iskola könyveket készít; a Maresqu cég, mely a jogi műveket adja ki s még vagy 300 cég mind a legjavát állítja ki annak, mit eddig létrehozott. Nem

ante portas, itt az idő, most vagy soha! Most van szükség a matematikusra, aki a biharmegyei liberális párt veszélyesen fenyegető minuszát pluszszá változtassa.

Jön tehát Tisza István gróf, a nagy matematikus.

Jön, hogy bemutatkozzék pártjának s megismerje őket és — és hogy egy kis matematikai leczkét próbáljon adni.

Vajjon mi lesz az eredmény? — vagy +? Jeles vagy szekunda?

K. A.

A delegáció vége.

A »Budapesti Közlöny« a Wiener Zeitung közli a szentesített delegációnalis határozatokat.

A függetlenségi párt értekezlete.

A függetlenségi- és 48-as párt ma reggel 9 órakor Kossuth Ferencz elnöklése alatt értekezletet tartott, melyen a párt tagjai nagy számban jelentek meg s amely a rimaszombati választás ügyével foglalkozott. Kossuth Ferencz elnök bemutatta a hozzáérkezett táviratot, mely szerint a kerület függetlenségi és 48-as pártja Török Gyulát léptette föl, akinek a jelöltségét támogatják. Draskóczy László, a ki mint kormánypárti jelölt, visszalépett, minthogy az orsz. szabadelvűpárt az ugyancsak kormánypárti Fáy Gyulát deklarálta »hivatalos« jelöltnek. Török Gyulának ilyenképen határozott kilátásai vannak a győzelemre. A pártértekezlet elhatározta, hogy Török jelöltségét tőle lehetőleg támogatni fogja és felkérte Fáy István, Kubik Béla, Hentaller Lajos és Barabás Béla képviselőket, hogy utazzanak a kerületbe is segítsék elő a függetlenségi párt ügyét.

A képviselőház feloszlása

sokáig kísértgetett a politikai látóhatáron. Az év elején szinte bizonyos volt, hogy őszre választunk és a képviselők és azok, kik olyanokká akarnak lenni, már erősen készülődtek. Azóta a helyzet nagyot változott és ma már úgy áll,

hogy a hazabeszélők és jelöltek akciójukat egy teljes évvel elhalaszthatják. A Bécsből hazajött miniszterelnök a legintimebb körben elmondotta tegnap este, hogy az osztrák viszonyok alakulása folytán valószínűnek tartja, hogy csak jövő év október havában választunk, vagyis, hogy az országgyűlés végig éli az öt évet az utolsó napig. A birtokon belül levő képviselőknek ez örvendetes hír; a mandátum tehát kifizeti magát. De mit mondanak hozzá az új szabadelvűek, kik mindig tele torokkal kiabáltak, hogy ez a Ház erkölcsstelen alapon jött létre: szét kell kergetni mielőbb? A szegény összeférhetlenségi bizottság is zavarba fog jönni; őszig csak elkomédiázott volna érdemleges munka nélkül, de közel másfél évig még sem lehet huzni a tárgyalásokat. Kénytelenek lesznek az összes inkompatibilistákat újból fölmenteni.

ORSZAGGYÜLES.

A főrendiház ülése.

Budapest, június 16.

A főrendiház ma délelőtt 11 órakor gróf Vay Béla elnöklése alatt ülést tartott. Elnök az ülést megnyitván bemutatja, gróf Eszterházy Móríczenak köszönőlevelét. Aztán jelenti, hogy a képviselőház a következő törvényjavaslatokat és jelentéseket küldte át alkotmányos tárgyalás végett:

1899: XV. t.-cz. 98. §-a kiterjesztéséről.

Községi közigazgatási tanfolyamokról.

Pestis elleni védekezés tárgyában 1897. évi márczius 19-én Velenczében kötött nemzetközi egyezményt beczikkelyező törvényjavaslat kiegészítéséről.

»A magyar-román határvonalon felállított határjelek kicserélése folytán felmerülő költségek fedezésére szükséges hitel engedélyezéséről.« és

»Az 1897. évi közösügyi zárszámadásra alapított végleges leszámolás szerint Magyarországra terhére vonatkozó tartozás fedezéséről továbbá az 1898. és 1899. évi közösügyi ki-

adásokra Magyarországra által pótlólag fizetendő összegekről« szóló törvényjavaslatok;

»Az állatorvosi közszolgálat államosításáról« és

»A gazdasági munkás cseléd-segélypénztárról.«

A jegyzőkönyv hitelesítése után indítványozza, hogy tekintettel az országgyűlés közeli elnapolására, e javaslatokat a bizottságok mellőzésével a mai ülés napirendjére tűzzék. (Helyeslés.)

Napirend előtt Darányi Ignác választott báró Ambrózy István interpellációjára a szőlőoltványok ügyében. A választ tudomásul vették.

Ezután vita nélkül letárgyalták a napirenden levő törvényjavaslatokat.

A képviselőház ülése.

Budapest, jun. 16.

Az utolsó érdemleges ülés volt a nyári szünet előtt. A képviselők elég tekintélyes számban jelentek meg, de a karzatok az ülés elején szinte tátongtak az ürességtől.

Tallian Béla alelnök bejelenti, hogy 3 interpelláció lesz. Kettőt Molnár János, egyet Visontai jelentett be. Hogy Visontai miről interpellál, mutatja a karzaton fehérlő és pirosuló turbánok sora: a bosnyák deputáció.

Hamarosan átestek a sovány napirenden, a harmadszori olvasásokon és következtek az interpellációk.

Molnár János első interpellációjára így hangzik:

Van-e tudomása vallásügyi miniszter urnak arról, hogy a 80 éves korában elhunyt Simona Endre várgedei róm. kath. kántor tanító teljesen elagott és elnyomorodott özvegyének kérvénye, melyben nyugdíjpótló államségély kimondásáért folyamodik, már 9 hónap óta elintézetlenül nyugszik miniszteriumában.

2. Ha így áll az ügy, szándékozik-e ezt minél előbb és kedvezőleg elintéztetni?

3. És ha nem, szándékozik-e kinyilvánítani az okot, hogy miért nem?

Annál érdekesebb volt a másik interpelláció, melyben először is kikelt a *rossz könyvek ellen általában.*

lehet közöttük választani, hogy melyik állit ki szebb, vagy értékesebb könyveket.

Órákig tart, míg az üvegszekrények előtt elhaladunk, melyek a kiállított könyveket magukban foglalják. Sétánk közben néha-néha andalító zene hangjai szállnak felénk, melyek a közeli hangszer kiállításból jönnek. Egy amerikai hárfa-zongora lágy tonusai, egy vadászkürt érczes hangja, vagy egy ujonnan feltalált monstre zenélő szekrény hatalmas akkordjai zúgnak a levegőben. Ez utóbbiak különösen meglepő egy francia hangszergyáros automata zenekara, mely teljes 2 óra hosszáig képes egy folytatásban játszani. Egy valóságos katonazenekari hangversenyt utánoz ez a bonyolult gépezetű hangszer, mely a legkülönfélébb klasszikus darabokat játsza. Bámulatosak benne a hegedű-solo részletek. Nem merjük elhinni, hogy azoknak az apró csavaroknak és kerekeknek forgása képes legyen ilyen tökéletesen előidézni és utánozni a hegedű hangjait. Minden délután 3—4 óra hosszáig működésben van e csodagép s mikor végre elhallgat, a körülálló látogatók hatalmas tömege percekig tartó frenetikus tapsban tör ki.

A hangszer-kiállítás után áthaladva, az összes kulturnemzetek tanszer- és nevelési-kiállításához érünk, melyek között a magyar-osztály is méltóan dokumentálja azt a nagy haladást, melyet Magyarország az utóbbi évtizedekben tett.

A tanszer-kiállításról lévén szó, nem hagyhatjuk említés nélkül a katolikus missiók kiállítását, habár az más pavillonban s nem itt van elhelyezve. Ez a kiállítás, mely a párisi

biboros-érek kezdeményezése folytán jött létre, a legmeghatóbb az egész világiállítás területén. Ha egy rövid kis sétát teszünk benne, meg fog lepni azon bámulatos munka, melyet a kath. misszionáriusok véghez visznek. Meg fogjuk tudni, hogy a pogány nemzeteket, a kínaiakat, japánokat, indusokat nem az oda küldött hadi flották és katonák hódították meg, hanem a misszionáriusok, kik fegyvertelenül és jó formán pénz nélkül be merészeltek hatolni olyan országokba, hol a biztos halál várt rájuk s a civilizáció útjára vezették a legvadabb néptörzseket a nélkül, hogy harcokat vívtak vagy aranyakat szórtak volna.

Minden évben több elszánt misszionárius indul utnak férfikora teljében s annak biztos tudatában, hogy legfeljebb pár évig fog még élni, mert ha a vadak kezei közt nem mul ki, ugy biztosan megöli a gyilkos klíma, mely az európai emberekre csaknem kivétel nélkül halálos, hogy e munkát létrehozza.

A bejáratnál Perboyre Gábor francia hit-hirdető hatalmas szobra van elhelyezve. A vértanu halált szenvedett s néhány évvel ezelőtt boldoggá avatott misszionáriust a kínaiak tudvalevőleg keresztire feszítették s a szobrász ezen helyzetben örökölte meg a bátor francia papot. Köröskörül négy diorama van, melyek mindegyike azon válogatott kínzásokat mutatja be, melyeknek a misszionáriusok ki vannak téve s melyek közt a legenyhébbnek a kerékbe törés látszik.

Üvegszekrényekben vannak elhelyezve a különféle missziók által készített térképek és

fényképek. Érdekes végig nézni a kiállított könyveket is, melyekből megtudjuk, hogy a különféle vadnépek nyelvtanát és szótárát csaknem kivétel nélkül a misszionáriusok írták meg legelőbb s ők készítették a legelső térképeket is az ismeretlen vidékekről. Majd a hithirdetők által fenntartott, illetve vezetett iskolák növendékeinek kézi munkái ragadják meg figyelmünket. Tíz éves néger leányok olyan oltárterítőket hímeznek, hogy egyetlen európai leány sem szégyelné magának vallani e gyönyörű kézi munkákat. Kínai és japán leányok francia gyakorlati, kaffer leányok számtani dolgozatai, indus leányok szabadkézi rajzai, olyan minőségben, hogy azt hisszük, miszerint egy párisi nevelőintézet növendékei készítették, nem pedig egy civilizálatlan nép gyermekei. Ez mind a misszionáriusok páratlan türeimének gyümölcse.

Imitt-amott egy kimutatás, hogy ezen vagy azon szerzetrendből hány hittérítő szenvedett vértanúhalált; ezek között különösen megrázó az indiai bélpoklosokat ápoló szerzetesekről készített statisztika. Egy-egy ilyen hősi halált szenvedett szerzetes nagyobb tiszteletet szerez a pogányok között a fehér embernek, mint száz golyószóró ágyu. A legvadabb kedélyt is bámulatra kényszeríti ez a hősi elszántság, melylyel a lazaristák a bélpoklosok ápolására sietnek. Feltétlenül biztos halál vár rájuk s még sem haboznak, hogy enyhülést szerezzenek azon szerencsétleneknek, kiket még övéik is kitesznek s minden emberi hajléktól távol segítség nélkül hagynak, hogy nyomorultul elveszzenek.

Szemelvényeket olvas fel a rossz könyvek-ből. A felolvasás kissé unalmas. A jobboldal beszélget.

Elnök: Talán lehetne rövidebben?

Molnár: Van itt egy másik könyv is, de az oly erköcstelen, hogy nem lehet felolvasni.

— Halljuk! Halljuk! — hangzik minden oldalról.

Molnár: Ahá! Ezt szeretnék hallani! De nem fogják hallani. (Derűtség.)

Szól azután olyan, az ifjuság részére készített könyvekről, melyeket a kultuszminiszter is ajánlott. Először is felszólal: *Kiss József ellen.*

A kultuszminiszternek szép szokása, hogy összevásárol több ezer könyvet és az ifjuság közt ajándékol osztat ki. Vannak ezek közt azonban olyanok, melyek nem valók e célra. Itt van például a *Kiss József költeményei.* Én — bevallom — halálos ellensége vagyok Kis Józsefnek, — nem a személyének, hanem működésének. Elismerem, hogy egyike legjobb lírikusainknak, de ezek közt oly versek vannak, melyeket pirulás nélkül még felnőttek se olvashatnak. Ugy a katolikus, mint protestáns kritika tiltakozott ez »undorító erköcstelen« dolgok ellen s a miniszter vissza is vonta az ajándékkönyvek közül, ellenben az ifjusági könyvtárba helyeztette el.

Szól másodsor: *A Magyar Könyvtár »János királya« ellen.* (Ford. Arany János.) *Schakespeare.*

Áttér ezután a *Lampel* Róbert kiadásában megjelenő »Magyar Könyvtár«-ra, is, melynek kiadásában megjelent egy Shakespeare darab. Ez oly botrányos, hogy mielőtt az ülés megkezdődött, kérte az elnököt, hogy erre vonatkozó interpellációjánál a *karzat ürítésék ki.*

Szell Kálmán: Ez csak zárt ülésnél lehet.

Molnár János: Én olvastam a házsabályokat.

Elnök: A házsabályok világosan intézkednek. Interpellációknál egyáltalában nem volt szokásban a karzat kiürítése.

Molnár: Én pedig erköcstelen dolgot így fel nem olvashatok. Ezek a könyvek az ifjuság

számára szerkesztetnek, a vallástügyi miniszter jóváhagyása mellett. Ha van tanár, vagy tanítónő, vagy bárki, aki ezt elismeri, akkor nincs kifogása ellene. De ilyen nem fog akadni. Beadja interpellációját a vallástügyi miniszterhez:

1. Van-e tudomása arról, hogy a *Lampel R.-féle* budapesti könyvkereskedő cég azt a füzetet, melyről szólottam, úgy hirdeti, mint iskolai kiadást és mint olyant, melyet a vallás- és közokt. miniszterium a középiskolák, polgári fiu- és leányiskolák, óvónő, tanító és tanítónőképző intézetek valamint a felsőbb leányiskolák számára ajánlott?

2. Sziveskedik-e nyilatkozni a felől, hogy megfelel-e ez a valóságnak?

3. Ha megfelel a valóságnak, helyesli-e azt, hogy ilyen művek, ily alakban a serdülő ifjuságnak miniszterileg ajánltassanak.

Ha nem helyesli, szándékozik-e ezt a füzetet az iskolai használatból kitiltani vagy legalább tőle a miniszteri ajánlást visszavonni, s egyáltalán az eddig ajánlott műveket revizálni, valamint a jövőre nézve a miniszteri bírálókat, illetve ajánlókat nagyobb óvatosságra inteni.

A bosnyák küldöttség ügye.

Visontai Soma azt kérde, hogy a miniszterelnök miért nem vetette latba befolyását, hogy a boszniai küldöttség a király által fogadtassék. Vagy nem érezte magát erre kompetensnek, — vagy látva, hogy Kállay ellene van, nem élt törvénybiztosította jogával.

Mi az, ami a nagy csendet és rendet Boszniában így megzavarja, hogy küldöttségileg jönnek a királyhoz panaszra és nem eresztik eléje.

— Még ilyen alig fordult elő! — kiáltja **Molnár** Jenő.

Visontai: Az oka, hogy Boszniában nem kormányoznak a törvény és alkotmányosság értelmében. Zsarnokság uralkodik. Minden fel van dülva. A mohamedánok vallási jogait nem engedik érvényesülni. Az egész kormányzás nem felel meg a berlini szerződésnek. Zaklatások idejét élik, mely a magyar nemzet politikájának nem felel meg.

Felolvas a bosnyákok memorandumából: a Bach-rendszer vonult most oda be, a kémrendszer van meghonosítva.

Felsorol eseteket, ünnepélyeket, mikor a

magyar zászlót tüntetőleg mellőzték, — hü következménye a kormányzati szellemnek.

Ezután a következő interpellációt terjesztette be:

Van-e a t. miniszterelnök urnak arról tudomása, hogy a delegációknak legutóbb Budapesten tartott ülészése alkalmából a megszállott tartományokból különböző küldöttségek érkeztek Budapestre, hogy az ottani lakosság sérelmeit elpanaszoló folyamodásokat nyújtsanak át, az ugyanakkor Budapesten időző Felségnek és hogy e küldöttségek nem bocsáttattak Ó Felsége a király elé.

2. Van-e tudomása a t. miniszterelnök urnak arról, hogy az alkotmányos szokások ellenére, miért zárattott el az ut a kérelmezőktől, hogy panaszukkal a trón elé járulhassanak.

3. Hajlandó-e a miniszterelnök ur felvilágosítást adni, vajjon akkor, mikor a panaszoló küldöttségek egyike nála, mint Magyarország miniszterelnökénél jelentkezett, miért nem fogadta azt.

4. Hajlandó-e a t. miniszterelnök ur felvilágosítást adni arról, vajjon ő, mint Magyarország miniszterelnöke és általában a magyar miniszterium érvényt szerez-e az 1860. évi VI-ik törvényeknek és különösen e törvény 2-ik §-ának oly módon, hogy befolyást gyakoroljon azon kormányzati irányzatra, mely a megszállott tartományokban inauguráltatik azon politikai szellemre, mely ott érvényesül és ha igen, hajlandó-e meggyőződést szerezni azon eseményekről a melyeknek a megszállott tartományok legutóbb színhelyei, s melyek egyrészt a mohamedán lakossággal szemben a közhatóságok által gyakorlott nagymérvű zaklatásokban és törvénytelen üldözésekben láts ik megnyilatkozni, miszerint oly kormányzati politika megteremtésében, mely a magyar nemzeti hagyományok alkotmányos és szabadság szerető felfogásának, történelmi küldetésének és a magyar állam érdekeinek nem felel meg.

5. Különösen a mi a magyar állam érdekei ellen való politikát illeti, mi igaz a lapok hireiből, hogy a Szerajevóban legutóbbi dalosünnep alkalmával a közhatóságok részvétele melletti magyar nemzeti érdekek ellen irányuló demonstráció történt, a mi a magyar nemzeti zászló teljes mellőzésében is nyert kifejezést? És amennyiben e hírek a valóságnak megfelelnek, mit szándékozik a t. miniszterelnök ur tenni, hogy a sérelem megtorlattassék.

Meglátjuk kicsiben a hithirdető telepet. Egy templom, egy kórház, egy iskola, rendszeren ennyiből áll az egész, mikor valahol a misszionáriusok munkájukat megkezdik. De évek múlva az alacsony szalmafedeltű fa kápolnát impozáns kőtemplomok váltják fel, melyek nagy európai városok utcáiba is bátran beillenének s a kis kórházak nem ritkán 400—500 beteget magukban foglalni képes nagy telepekké változnak.

Rendkívül tanulságos végignézni itt minden egyes darabot, melyek közt több ereklyét is találunk. Így például a vértanu halált halt misszionáriusok csontjait, vagy azon kis golyacs zacskókat, melyekben a szent ostyát viszik a belpoklosoknak.

Dicsőretre méltó gondolat volt a XIX. század végét jelző világkiállításban bemutatni és az örökös pénzt hajhászó világ szemé elé tárni azon emberek művét is, kik nem pénzért, még csak nem is a dicsőségért, hanem egyedül embertársaik javáért áldozták fel mindenüket. Ez mindenestre maradandó hatással lesz mindazok lelkiületére, kik e pavillon küszöbét átlépték.

A hittérítő kiállítás a exotikus nemzetek bizarr pavillonjai között van elhelyezve, mintha csak jelképezni akarták volna, hogy e népeket manapság misszionáriusok nélkül elképzelni lehetetlen. A kínai és japán pavillonokat mindentűt boltok és teaházak veszik körül, hol japáni kereskedők kínálják árúikat a látogatóknak, míg a kávéházakban csinos kínai és japáni leányok szolgálnak fel. Az épületek

előtt apró tavacsák vannak miniatúr hidakkal, vízesésekkel, szikla csoportozatokkal és apró virággyepekben élénk színű virágok pompáznak. Egy darab kelet a civilizáció kelő közepén! Ha felfigyünk egy magas japán teaház tetejére, melyről még a lecsüngő s a szélben ide-oda hullámozó üvegharangok sem hiányzanak s az apró fekete lakk asztalkára egy japán leány élénkbe teszi az italos teácsészét, szinte Japánban vagy Chinában képzel-nénk magunkat, ha az alatt nyüzsgő embertömeg és az ége nyuló Eiffel torony sugár alakja eszünkbe nem juttatná, hogy Párisban vagyunk s ha nem sodorná néha felénk a szél egy közeli vendéglőben játszó magyar cigánybanda zenéjét, mely fáradhatatlanul játsza a legtüzesebb magyar nótákat. A cigánybandának egyébként ugy a kiállítás területén, mint Párisban szere se száma. — Némelyik már 15 év óta itt van. Sok pénzt keresnek, de nem igen takarékosak s hamar nyakára hágnak a könnyen szerzett százasoknak.

A misszionárius kiállítással ellenkező irányban a Champ de Mars tulsó szegletén a »Palais de l'optique«-ban van felállítva egy amerikai színésznő, Miss Maud Adamson életnagyságu szobra, mely tiszta aranyból van öntve. A nem épen különös szépségű színésznőt ugyanis amerikai tisztelői virágkoszorú helyett ezzel a sokkal praktikusabb szoborral lepték meg, melynek értéke 1 millió franc s melyet a kiállítás befejezte után csengő dollárookra felváltva fognak neki átadni, mivel a szobrot alkalmassint egymás között árverés alá fogják bocsá-

tani s így a kisasszony markát csinos kis summa fogja ütni nemsokára.

A szobrot mindig temérdek ember bámulja, pedig a belépti-díj másfél frank, de hát életnagyságu szobrot szinaranyból látni nem mindennapi dolog.

Minthogy már benne vagyunk ritkaságokban, itt említjük meg, hogy a kiállításon látható jelenleg a világ legnagyobb gyémántja is, mely egy francia részvénytársaság tulajdona.

Egy kis üvegszekrényben, egy folytonosan forgó hosszú tű hegyére van ráerősítve minden foglalat nélkül a kisebb fajta alma nagyságával bíró gyémánt-óriás; neve még nincs, mert tulajdonosai a keresztelés jogát a vevőnek tartják fenn. De akad-e vevő egy ilyen kincsré, melynek értéke 100 milliókban van kifejezve.

Az üveg szekrényt egyébként vasrács veszi körül s egy csomó detektiv őrsi éjjel-nappal. Nagyon közel menni tehát nem lehet, de messziről is jól látni, különösen, ha egy napsugár ráesik s a gyémántkirály vakító sugarakat szór szét a teremben.

Oh hitvány kődarab, hogy bámulnak és hogyan imádnak, pedig mennyivel inkább kellene bámolni és tisztelni egy hittérítő golyóktól átszakgatott véres ruháját, mely néhány száz lépésnyire van tőled s mely az utolsó napon ragyogó királyi köntössé fog változni, míg te értéktelen kavics rangjára fogsz lesülyedni, melyet lábbal tapos mindenki.

Dr. Bozóky Géza.

6. Egyáltalán hajlandó-e a miniszterelnök ur mindent megtenni, hogy a művelődés és haladás elvei, úgy szinte a magyar állam érdekeinek mindenben megfeleljenek.

Szell Kálmán miniszterelnök: A dolog fontosságánál és sokoldalúságánál fogva *érdemlegesen* máskor fog felelni. (Helyeslés.) De a *személyes* részre már most felel. Először is mindenkinek el kell ismerni, hogy Kállay működésével oly nagy eredményeket ért el, melyek mindenki elismerését kivívták. (Helyeslés jobbról, ellenmondás a szélsőbalon.)

Pichler: Spiczliskedik Bécsben.

Szell: Az ilyen beszédet nem hallom. Nem méltó se Kállayhoz, se a Házhoz se a képviselő urhoz. — A másik, hogy mért nem vetetem befolyásomat latba a deputáció érdekében Ő Felségénél. A magyar kormány nem lehet apellatórius forum szó adminisztratív kérdésekben, pedig azok ez ellen akartak panaszt beadni.

Kiáltások a szélsőbalon: Hogyne lehetne! Az volna szép!

Szell: Nem lehet! Az irányra igen, de konkrét esetre nem! A miniszterelnök se lehet főbbviteli forum az egyes miniszteriumok konkrét eseteiben. Itt a hatáskörök össze vannak zavarva. Ezért nem éreztem magam hivatva a deputációt elfogadni. Az érdemleges válasznál majd meg fogja motiválni azt a szolidaritást, mely közte és Kállay közt van.

Heránszky Nándor személyes kérdésben szól, mert ő szót közbe, hogy Kállay talán többet is tett, mint a berlini szerződés kívánta. E közbeszólását most bizonyítékokkal támogatja.

Visontai Soma még egyszer élesen rámutat Kállay missiójának miként való teljesítésére. Ez a szabadsággal, Magyarország hagyományával sehogyse egyezik. S hiába beszél Szell, ő mint magyar miniszterelnök elég független ahhoz, hogy se az osztrák, se a közös miniszterek ne akadályozzák abban, hogy a küldöttséget fogadja és kihallgatásukat kieszközölje.

Elnök az ülés bezárja 1/4 órákor.

A Csákyak bihari birtokának sorsa.

Ismeretesek azok a tárgyalások, melyek annak idején az »Agrária« és a Csákyak biharmegyei és szepesi hitbizományának tulajdonosai között folytak, melyek azonban akkor eredményre nem vezettek. Most azonban, mint a Pol. Ért. jelenti, ez ügyben e hó 19-én kedden a Csáky-család birtokai ügyében egy döntő szakértekezlet lesz, mely azzal a kérdéssel kíván foglalkozni, engedjék-e át a Csáky Antal Vincze-féle, most már felszabadult, eddig hitbizomány szerinti kezelt uradalmakat az Agráriának? A rendkívül bonyolított és érdekes kérdés előzményeit illetékes helyről vett információk alapján az alábbiakban ismertetjük. Csáky Antal Vincze gróf, akinek gyermekei nem voltak, a Biharban levő *körösszeg-apáti* és Szepesben levő összes uradalmát hét Csáky grófra hagyta, nevezetesen Tivadar, Manó, Agoston, Rezső, János, László és Béla grófokra, oly kikötéssel, hogy a vagyon közösen s osztatlanul kezeltessék és annak csak jövedelmei illessék a mindenkor örökösök, azaz: fentnevezetteknek törvényes fiúutódait,

A végrendelet végrehajtója, néhai Cziráky János gróf tanácsa értelmében a család a vagyonnak hitbizományává való kimondásához a királyi jóváhagyást kérte. A királyi jóváhagyás azonban megtagadtatott, mert a haszonélvezetnek, illetve a jövedelmeknek ily apró részekre történhet felosztása. ellenkezik a hitbizományok czéljának természetével. A hitbizomány szerinti korlátozás azonban akkor már a telekkönyvekben bejegyezve lévén: az örökösök magukat csak haszonélvezetnek tekintették. Mihelyt azonban a fentnevezett hét örökös mind elhalt,

utódjaik — a ma élő öt Csáky-ág — között azonnal felmerült a kérdés, hogy vajjon áll-e még erőben a tulajdonjogi korlátozás reájuk nézve is vagy nem? Biróság elé került a kérdés és mind a három fokon ki lett mondva, hogy a vagyon mai birtokosai már korlátlan tulajdonosok. Az ebből fejlődő további kérdés, hogy mi lesz a későbbi ivadékok jogaival, Csáky Albin gróf mint a család választott jogügyi igazgatója, a vagyon együtttartásának törvényes biztosítására a vagyonnak »családi alapítvány«-nyá való átalakítását ajánlotta. Csáky Gyula gróf pedig, ezidőszent a Csákyak legidősebbje és családi gyűlés elnöke a bihari birtokoknak 35 évre való bérbeadását az Agrária néven ismert belga haszonbérlet társaság kezébe, melynek létrehozásán és gazdasági rendszerének kidolgozásán öccsével Csáky Sándor gróffal már négy évvel ezelőtt kezdett dolgozni s mely a családnak a haszonbérleti ajánlatot már tényleg meg is tette. A családi alapítvány alkotása akkor nem sikerült, mert a vagyon egyes hányadrészein terhek vannak s így alapítványnyá el nem fogadtatnak. Egy módja maradt tehát már csak annak, hogy a birtokok részenként okvetlen bekövetkezendő elidegenítésének daczára az egész vagyon mégis Csáky kézen megtartathassék. A család vagyoni helyzetét jövedelemmel emeléstől oly mérvben javítani, hogy az egyesek által eladható részeket a többiek megvehessék. Ismét előtérbe lépett az »Agrária« haszonbérletére támaszkodó vagyon rendezés kombinációja. De ekkor már ez sem kellett; a családnak egy része nem akart egyebet elérni, mint a szepesi birtokrészek egy kézbe kerülését, hogy abból egy családtag magának új hitbizományt alkothasson és erre *kész volt feláldozni a bihari birtokot* és megtagadta az »Agrária« bérlethez és az erre támaszkodó rendezési módozathoz való hozzájárulását, az állítván, hogy az életképtelen, mert oly jogibonyodalmakra szolgáltatathatna okot, melyek nagyobb kárt okozhatnak a családnak, mint a mennyi haszon lenne abban, ha az egész bihari vagyon Csáky kézen maradt és annyi jövedelemmel többet hozna is, mint amennyit az összes szepesi uradalom hoz. (24.825 k. hold).

A család másik része, mely inkább megváltik szepesi birtokrészeitől, melyek a bihariaknál csekélyebb értékűek — és inkább *kapaszkodik a bihari részekhez*, károsítva érezvén magát az által, ha az »Agrária« bérlet előnyeitől megfosztatik, amelyek nemcsak jövedelemét szaporítanák, de oly helyzetbe is hozzák, hogy az ott egyesek által eladható részeket megvehetné, az »Agrária«-bérlet a 35 évi haszonbérlet által oly hosszú ideig tartja együtt a vagyont, hogy az alatt a család annak megtartásához továbbra is ragaszkodni fog és a vagyon is annyira emelkedik értékében és jövedelemében, hogy abból időnként folytán fokozottan oly készpénzalap gyűjtethetik össze, mely minden időkre szolgálhat azoknak a kevésbé vagyonos későbbi Csáky ivadékoknak segélyezésére, akiről Csáky Antal Vincze végrendelete gondoskodni akart, szóval, hogy a ma 3.600.000 forintnál magasabbra alig becsülhető bihari birtok 35 év után 12 milliót fog érni és 500.000 frtot jövedelmezni.

E két ellentétes álláspontnak tisztázását a család egy kiváló jogi és gazdasági tekintélyekből álló szaktanácsra bízta, mely f. hó 19-én kedden hivatva lesz ítéletet mondani a felett, melyike a két ellentétes álláspontnak az, amely a családnak elfogadásra ajánlható. A Csáky Antal Vincze gróf hitbizományának sorsát tehát véglegesen az »Agrária« feletti ítélet fogja eldönteni. Az »Agrária«-javaslat bukásával a körösszeg-apáti 18.404 katasztrális hold Csáky birtok elébb-utóbb idegen kézre kerül.

A—ny.

Városi közgyűlés.

— II. nap. —

Nagyvárad város törvényhatósága tegnap folytatta és be is fejezte a közgyűlésre kintűzött ügyek tárgyalását.

A városatyák közül alig néhányan jelentek meg, pedig olyan fontos tárgyak vártak

még elintézésre, mint pl. a katonai beszállásról készített szabályrendelet. Ez vette különben a gyűlésnek nagy részét igénybe.

A gyűlés lefolyása a következő volt:

*

Dr. Bulyovszky József polgármester elnökölt; jelen voltak:

Dr. Grósz Albert, Stark Gyula, Schöpflin Agoston, Beczkay Lajos, Bertsey György, Czeglédy Jeremiás, Ländler Ferencz, Milibák József, dr. Radó Ignác, dr. Sarkadi Lajos, Stern Herman, Széles Lajos, dr. Vucskics Gyula, Weisz Károly, dr. Friedländer Sámuel, Gábel Jakab, Reismann Mór, Serényi Gusztáv, Balogh Döme, dr. Dóri Ferencz, ifj. Kohn Sámuel, Mihely Adolf, dr. Munk Béla, Munk Jakab, Müller Salamon, Rothmann Jakab, Szählender Károly, Stern M. Albert, Istvánffy István, Szűts Dezső, ifj. Rimler Károly, Komlóssy József, Darvassy Lajos, Dús László, Tóth Márton, Sztarill János, Ragány János, Szűcs Géza, Szűts István.

A közgyűlés kezdetén az első napi közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítették.

A színház elnevezéséről felvett jegyzőkönyvvel felszólalt Czeglédy Jeremiás s kifogásolta, hogy az ő indítványa: »Nagyvárad Színház« nem lett tárgyalva. Attól tart, hogy ezt meglebbezik.

Mihely Adolf, felvilágosítja a felszólalót, hogy a közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el s így a többi indítvány elesik. A jegyzőkönyv felvétele helyes.

A zárszámadásoknál **Balogh Döme** és dr. **Sarkadi Lajos** kifogásolta, hogy a jegyzőkönyvben nincs felemlítve az, miszerint a zárszámadás ellen több rendbeli felszólalás történt.

Friedländer Samu és **Komlóssy József** kimutatják, miszerint a jegyzőkönyvbe soha nem szoktak mást bevenni, mint a többség határozatát.

Ezután a jegyzőkönyvet hitelesítették.

A katonai beszállásolás.

A hátralevő ügyek tárgyalására kerülvén a sor, a tanács betérjesztette a katonai beszállásolás rendezéséről alkotott szabályrendelet-tervezetet, a melyet a »Tiszántul« már korábban egész terjedelmében közölt.

Az általános vita megkezdésekor **Mihely Adolf** azon kérdést intézte a szakreferenshez, hogy a kaszárnyák hány évre vannak bérbeadva a katonaságnak. Ha a katonatisztekre nézve magasabb lakbérosztályzatot állapítanak meg, a kaszárnyákért is magasabb bérösszeget kap-e a város, a 25 évi bérlet letelte előtt?

Darvassy Lajos katonaiügyi előadó tanácsnok válaszolt a kérdésre. A lakbérosztályzat bizonyára emelkedni fog, azonban a kaszárnyákért alig kap a város nagyobb bért. Összefoglalva a szabályrendelet-tervezet keletkezésének történetét. A szabályzattal súlyos terhet akarnak a közönség válláról levenni s a megváltási összegből barakkot építenek, hogy 10—15 év múlva az egész beszállásolás elkerültesse. Kéri a szabályrendelet-tervezet elfogadását.

Balogh Döme nem fogadja el a szabályzatot, mert az újabb terhet ró a polgárokra. Szerinte legkevesebb volna, ha olyankor, mikor pl. a huszárság és tüzérség távol van lögyakorlatokon, ezek kaszárnyájába szállásolnák el a honvédeket és viszont.

Darvassy Lajos tanácsnok felvilágosítja az előtte szólót, hogy ez keresztül vihetetlen, mert a katonaság más katonát nem enged a kaszárnyába. A lovardába már többször helyeztek el bevonult csapatokat.

Komlóssy József a város érdekében sem tartja megengedhetőnek, hogy a város kaszárnyáiba idegen katonákat helyezzenek el,

mert akkor minden rongálást a városnak kel-
lene megfizetni.

Általánosságban elfogadták a szabályzatot
s a részletes tárgyalásra tértek át.

A 3. §. megszabja, hogy minden két szoba
után egy katona jár s a boltok is lakszobának
véletnek.

Mihely Adolf ezt kifogásolja, mert a
boltokat nem lehet a szobákkal egybeheson-
litani; némelyik boltért 2—3000 frt bért fizet-
nek. Indítványozza, hogy ezt a szakaszt újra
átdolgozás végett adják vissza a tanácsnak.

Darvassy Lajos tanácsnok felmutatja a
törvényt, a mely a boltokat, műhelyeket ki-
veszi a beszállás kötelezettsége alól; ezt csak
próbául vették be a szabályzatba, hátha jóvá
hagyja a miniszter. — A törvény a szobák
szerinti kivetést sem ismeri, hanem van egy
komplikált tabella a kivetésre, de ez keresz-
tül vihetetlen, annyi munkát adna. A szabály-
zat az eddigi gyakorlat alapján van össze-
állítva.

Dr. Friedländer Sámuel szerint a sza-
bályzat keresztülvitele esetén rosszabb lenne a
helyzet az eddigi állapotnál. Egyenlően és
igazságtalan. Mivel a bizottság tagjai nem is
ismerik kellőleg, adják ki a jogügyi szakbizott-
ságnak.

Dr. Bulyovszky József nem engedheti az
indítvány feltevését sem, mert a szabályrende-
let általánosságban már el lett fogadva. Csak
a 3. §. új átdolgozását határozhatják el.

Gábel Jakab látja, hogy az egyenlő teher-
viselés elve nem jut érvényre a szabályzatban.
A barak építés eszméjét nem volt helyes elej-
teni, mert a tapasztalat révén lehetne számi-
tást tenni a beszállásolási teher helyes felosz-
tásáról. A halasztási indítvány mellett van.
Szakaszonként halasztsák el a szabályzatot s
vegye a tanács új tárgyalás alá.

Darvassy Lajos a halasztás ellen van,
mert óriási bajba kerül most a beszállásolás.
A belvárosban alig tud katonát elhelyezni s
így viszi oda, ahol nem veszik rossz néven a
beszállásolást. (Közbeszólás: A szegény néphez!)

Rimler Károly a szabályrendelet létjogo-
sultságát vitatja. Szobák szerint kellett a be-
osztást felvenni s a boltokat is. Fejtegeti a
törvény intézkedéseit, amelyet a községben
igen, de Nagyváradon nem lehet keresztülvinni.
A szabályrendelet a tapasztalatok és a gya-
korlat alapján készült s azzal rendezve lesz-
nek az állapotok. Jobbat semmi bizottság nem
készíthet. A törvényt nem lehet Nagyváradon
keresztülvinni, mert akkor évről-évre házról-
házra kell felvenni a férőhelyeket, ami egy
évig sem lenne készen.

Mihely Adolf a boltokat akarja osztá-
lyozni, pl. 500 frt. bérig egy katona, azon felül
több. Ha ezt beveszik a 3. §-ba, az esetben
visszavonja halasztási indítványát.

Beczka Lajos elfogadja a 3. §-t válto-
zatlan.

Dr. Friedländer Sámuel azt kívánja,
hogy mondják ki, miszerint minden 100 frt
házbér jövedelem után 1 katonát számítanak.
Igy igazságos és egyforma lesz a teher s nem
is kell hozzá semmi apparátus.

Bertsey György ezt sohasem fogadná el,
mert az esetben csak a házigazda fizetne. El-
fogadja a szabályrendeletet változatlanul.

Darvassy Lajos kéri, hogy a szabály-
rendeletet fogadják el, amint van.

Milibák József nem látja tisztázva a sza-
bályrendeletben a kérdést. Ha a házigazdák
kétharmada megváltja a katonatartást, akkor a
másik egyharmad rész fogja tartani a katoná-
kat. Ez nem igazság.

Mihely Adolf halasztási indítványát visz-
szavonván, a többség a 3. §-t eredeti szövegé-
ben fogadta el.

A 20. §. előírja, aki az év febr. 15-ig
nem jelentkezik, 5 korona helyett 8 koronát
fizet egy katona után.

Ezt többen elleneztek, de a többség az
eredeti szöveget fogadta el.

A szabályrendelet többi szakaszait vita
nélkül elfogadták s így a szabályrendelet rész-
leteiben is letárgyaltatott.

Óvodák építése.

Az öt új óvoda építésére kiirt árlejtés
nem lévén kedvező eredményű, a tanács azt
óhajtotta, hogy az a városi vállalkozókkal
építtessék. Madarász és társa városi rendes vál-
lalkozók azonban méltányosságot kértek s aján-
latot tettek; hogy az óvodákat 10% leenge-
déssel felépítik. Ezen ajánlat elfogadását javasolja
a tanács.

Müller Salamon indítványozza, hogy In-
czének adják ki az építkezést, aki bár drá-
gább ajánlatot tett, de az árverésen tette
ajánlatát.

A tanács javaslatát elfogadták s így az
óvodák építésével Madarászt és társát bízták
meg.

Az iskolák fejlesztése.

A községi iskolák 1900./901. évi költség-
vetése s az iskolaszékek a községi iskolák
fejlesztése s gazdasági ismétlő iskolák felállítá-
sára vonatkozó javaslat következett ezután.

A tanács javaslata szerint az újjáépítendő közs.
iskolánál, helyiség hiánya miatt az 5—6 osz-
tály nem állítható fel. — Az olasz-i közs. fiu-
iskolánál a parallel osztályok felállítását azért
ellenzi a tanács, mert a Rétén kell iskolát
felállítani. — A gazdasági iskolát csak úgy
állítja fel a város, ha ahhoz a földmivelés-
ügyi miniszter hozzájárul évenként 900 koro-
nával.

Gábel Jakab nem ért egyet a tanács
előterjesztésével, de elfogadja azt, mert hiszi,
hogy a megtagadott dolgok követelőleg fognak
fellépni. — Az ismétlő iskolák felállítása már
most feltétlenül szükséges s arra nem lehet
a meglevő tanerőket alkalmazni.

Ragány János jelen volt az iskolaszék
ülésén. Ki lett mutatva, hogy a tanerők nin-
csenek teljesen kihasználva. A város háztartá-
sát ne terheljük ezzel a kiadással.

A gyűlés elfogadta a tanács javaslatát.

A megalakult »Fehér Kereszt« lelenczház
főkjának beruházásával és felszerelésével a
polgármestert bízták meg és pedig a meglevő
lelenczház alapból fedezendő a kiadás.

Elfogadták a járványkórházi fertőtlenítési
szabályrendeletet a miniszter által kívánt szö-
vegezéssel.

A butorok és szerelvények című költség-
vetési fejezetnél szükséges póthitelt megsza-
vazták.

Kolliner D. és fia cég kéri, hogy az általa
bérelt bolt bérlete alól mentessék fel s árverés-
sen adják ki.

A városi tanács a kérelem teljesítését nem
javasolja.

Dr. Radó Ignác azt óhajtja, hogy ha a
város sérelme nélkül teljesíthetjük a kérelmet,
fogadják el azt a közgyűlés.

Komlóssy József a mellett van, hogy tart-
sák meg az árverést, s ha eredményes lesz,
teljesítsék a kérelmet.

Rimler Károly hivatkozik a mostani üzleti
pangásra, a melyből eredt a tanács javaslata.

Nem szabad diskreditálni egy ilyen jövedelmi
forrását a városnak.

Dr. Radó Ignác tagadja, hogy diskreditálni
fogják az árverés által az említett boltot.

Milibák József pártolja *Komlóssy* véle-
ményét.

Bordé Ferencz az árverés megtartása ellen
van, mert csak a *Kolliner* utóda volna az
egyedüli pályázó. A tanács javaslatát ajánlja
elfogadásra.

A közgyűlés többsége, a tanács javaslatá-
nak mellőzésével *Komlóssy* tanácsnok vélemé-
nyét fogadta el.

A vásárokon összevásárolt sertéseknek 10
napi megfigyelése után való szállíthatása tárgyá-
ban felir a törvényhatóság a földmivelési minisz-
terhez.

Tóth Imre nyugalmazott tanító 43 évi szol-
gálat után évi 312 korona kegydíjat kér. A ta-
nács ellenzi a kegydíj megadását.

Ragány János méltányossági szempontból
a kegydíj megadását javasolja.

Dr. Friedländer Samu hasonló értelmű
felszólalása után a tanács javaslatának mellő-
zésével a kegydíjat megszüntették.

A katonai élelmezési raktár céljára át-
engedett közterületre vonatkozó szerződést jóvá-
hagyták.

Rákosi Ferencz és neje köztér vételi szer-
ződését jóváhagyták.

A párisi kiállítás tanulmányozása.

Az ipartestület kérelmére a tanács java-
solja, hogy a párisi kiállítás tanulmányozása
végett két iparos részére 800 koronát szavaz-
zom meg a közgyűlés.

Mihely Adolf nem ellenzi a tanács javas-
latát, kapcsolatosan azonban felemlíti, hogy
Lovas Zsigmond városi mérnök a párisi kiál-
lítás tanulmányozása céljára 200 frtot kért s
a kérelmet a múlt havi közgyűlés levette a
napirendről. Indítványozza, hogy ezt a 200
frtot most szavazzák meg *Lovas* mérnöknek.

Többen felszólaltak e tárgyban, mire a
polgármester kijelentette, hogy ez most nem
lett a napirendre kitérve.

Az iparosok részére kért 800 koronát
megszavazták, a *Mihely* indítványát pedig ki-
tűzték a jövő gyűlés napirendjére.

A *Munkácsy* Mihály emlékére szegény
képzőművészek segélyezésére létesítendő alap-
hoz 200 koronát megszavaztak.

A községi iskolaszéket újból 3 évre meg-
alakították, majdnem teljesen az eddigi ta-
gokból.

Az esküdtképesek alaprajstroma ellen be-
adott felszólamlások és észrevételek elbírálá-
sára *Némethy* Károly, *Sipos* Árpád, *Kunz*
Gusztáv, *dr. Radó* Ignác, *dr. Vári-Szabó* Béla
és *Serényi* Gusztávból alakították meg a bi-
zottságot.

Grenó István rendőr kéri, hogy a rendőr-
ségnél korábban eltöltött 7 évet számítsák be
a nyugdíj idejébe. A tanács a nyugdíjszabály-
zatra hivatkozva, a kérelem elutasítását ja-
vasolta.

A többség azonban, *Rimler* Károly főka-
pitány indítványára, a kérelemnek helyet adott.

Ragány János főszámvevőnek 6 heti és
Mátray György számtisztnek 3 havi szabadság
időt engedélyeztek.

Ezzel a két napos gyűlés véget ért.

nagy gyártelepei még nincsenek is, erős alap-
pal bir, hogy idők folyamán élénk forgalmu
gyárvárosra kifejlődjék. Láttuk fabutor- és
kárposiparát, szövő-fonó intézményeit, a vas-
és fémipart minden ágaztában, kovácsolt vas-
munkákat legszebb kivitelben, szemünk láttára
készülnek smyrna-szőnyegek stb. stb.; bizvást
eltölthet a legszebb remény, hogy a főváros
példáján a vidéki városok ipara is szolid, izlés-
ses kivitel és megannyi követelmény tekinteté-
ben meg fog izmosodni. Holnap *Hegedüs* és
Flósz miniszterek nézik meg a kiállítást, amely-
nek örvendetes tanulsága az, hogy a magyar
ipar nemcsak »lesz« mert már szép és érde-
mes »jelene« is van.

* **Halálozás.** Egy derék fiatal nő váratlan
haláláról mély megilletődéssel értesülünk.
Kelepecz Dezső városi iroda-igazgató ifju neje:
Vass Gizella tegnap délben elhunyt. A viráló
szép fiatal nő alig pár héttel ezelőtt meghült s
az ebből kifolyó veszélyes betegség ágyba dön-
tötte. Férje és övéi a leggyöngédebb szeretettel
s a leggondosabb ápolással vették körül, de a
betegség oly erővel támatta meg, hogy övéinek
szeretete s az orvosi tudomány buzgalma nem
menthette meg. A halálhíre általános részvétet
keltett. Egy picziny, alig pár hónapos gyermek
vesztette el benne a szerető anyát s a bánatos
férj az odaadó hitvest. Temetése holnap dél-
előtt lesz a Nagy Sándor-utcai gyászháztól. —
A családi gyászjelentés a következő:

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvél
tudatjuk minden rokonainkkal, barátainkkal és
jó ismerőseinkkel, hogy a felejthetetlen kedves
feleség, a legjobb anya, a szerető jó gyermek
és szeretett testvér, illetőleg sógori Vass
Gizella férj. Kelepecz Dezsőné életének 30-ik,
boldog házasságának 4-ik évében három hétig
tartó nehéz szenvedés után folyó év június hó
16-ik napján délelőtt 1/2 12 órakor a halotti
szentségek ájtatos felvétele után jobblétre szen-
derült. A végtisztesség folyó év június hó 18.
napján délelőtt 3/4 11 órakor fog a Nagy Sándor-
utca 288. sz. alatt levő gyász-háznál a
róm. kath. szertartás szerint megtartatni s en-
nek utána a drága tetem az olasz-i sirkertben
örök nyugalomra helyeztetni, az egészselős
szent mise-áldozat pedig folyó hó 19-én d. e.
10 órakor fog az olasz-i róm. kath. plebánia-
templomban az egék urának bemutatatni.
Nagyvárad, 1900. június hó 16-ik napján. Béke
és az örök viláosság lengjen a drága porok
felett! Kelepecz Dezső városi iroda-igazgató,
mint bánatos férj. Kelepecz Gusztika gyermeke.
Vass Imre apja. Vass Imre nejevel: Korosi
Mariskával és leányával: Irénnével. Dr. Vass
Tamás nejevel: Ludvig Saroltával és gyerme-
keivel: Tibor és Lemérel. Vass Erzsébet fér-
jével: Kriza Ákossal. Vass Piroksa férjével:
Nagy Lajossal és gyermekeivel: Laczikával és
Tónikával. Vass István testvérei, sógorai és
unokaöccseiei.

* **Lázadás nyílt tengeren.** Hamburgból
jelentik, hogy a »Keskano« gőzös legénysége
a Filippini szigetektől Kinn-Taunba vezető uton
fellázadt. A hajó tulajdonosát, annak vejét, a
kapitányt és két tisztet megölték s miután a
hajón levő 40.000 dollárnyi összeget magukhoz
vették, a hajót elstlyesztették.

* **Vizsgálat az erzsébetfalvi robbanás**
ügyében. A pestvidéki kir. törvényszék vizsgáló
bírája dr. *Bucez* Lajos, *Várady* Sándor al-
ügyész és *Andreanszki* Jenő törvényszéki orvos
ma délelőtt megjelent a Szt. István kórházban,
hogy ott a súlyos betegen fekvő Berényi Jánost
kihallgassa. Az Erzsébetfalva községében
tegnapelőtt megkezdett kihallgatásokat még nem
fejezték be ugyan, de mert Berényi állapota
mindinkább súlyosabbra vált, kihallgatását nem
lehetett tovább halasztani. A szerencsétlenül
járt munkás leányok holttestét tegnap délelőtt
temették el óriási részvét mellett. Jelen volt a
temetésen a község apraja nagya. A zárt
koporsókat a temetőben szentelték be. A

gyermekeiktől megfosztott szülők kétségbeesése
leírhatatlan volt. Kálmánné, kinek egy fia és
leánya pusztult el a robbanás által, a sirnál
elájult. Ugy vitték el a sirtól. Ugyan így járt
Vagneré is, a kinek menyasszony lánva esett
áldozatul. Vagnerék is és Kálmánné is kenyér-
keresőjüket veszítették el gyermekeikben. Temér-
dek virág borította az egyszerű koporsókat.

* **Iparosok a párisi kiállításon.** Nagyvá-
rad város nyolczszáz koronát szavazott meg
arra a célra, hogy két önálló iparos az ösz-
szeggel mint ösztöndíjjal kiutazhasson a ki-
állításra s a szerzett tapasztalatokat a nagy-
várad ipar javára értékesíthesse. Ebben az
ügyben vettük a következő sorokat:

Felhívás az ipartestület kebeléhez tartozó iparos polgárokhöz.

Nagyvárad város tekintetes törvényhatósá-
gi bizottsága, a tekintetes városi tanács
ajánlata folytán, a párisi nemzetközi kiállítás
tanulmányozása céljából kiküldendő két ön-
álló iparosnak — az ipartestület kérelmére
800 korona ösztöndíjat sziveskedett megsza-
vazni, ebből folyólag felhivatnak ezen két
ösztöndíjra pályázni óhajtó, műiparral fog-
lalkozó, önálló iparos polgárok, hogy f. évi
június hó 21-ik napjáig, vagyis csütörtök déli
12 óráig az ipartestület hivatalában az elnök-
ségnél akár szóval, akár írásban jelent-
kezzenek.

Nagyvárad, 1900. évi június hó 17-én,

Bertsey György,
ipartestületi elnök.

* **Fölgyújtott erdő.** Bártfa város mellett
az aranypataki erdőt egy hülye fiu, *Sáfrán*
Mózes fölgyújtotta. A levágott fatörzsök és a
fiatal erdő tüzet fogott s a hatalmas lángok
egész éjjel bevilágították a várost. A tömérdek
kész fa s 3000 darab lábbon álló fenyő elpuszt-
ult. *Sáfrán* Mózes már előbb kétszer próbálta
meggyújtani az erdőt, de csak harmadszorra
sikerült.

* **Ha Kinának** csakugyan földarabolás lesz
a sorsa, vajjon mi fog jutni belőle — nekünk?
Semmi, semmi; minthogy a *czopf* már régen a
miénk... (*Bolond Istók.*)

x **Katona-zene a Bazár-kertben.** Az ujon-
nan, gyönyörűen átalakított Bazár-kertben, az
előkelő közönség találkozó helyén ma, *vasár-
nap este 8 órakor* a 37. gyalogezred zenekara
kitűnő műsorral hangversenyt rendez. A közön-
ség kényelméről, kifogástalan kiszolgálásáról
Harsányi József vendéglős gondoskodik.

Furfangos parasztemenecske.

Nagyon mulatságos esetet közöl b.-ujfalui tu-
dósítónk, melynek árát egy b.-ujfalui szürszabóné
adta meg.

Csütörtökön nagyvásár volt Berettyó-Ujfaluban,
a melyre a környék lakossága nagy számmal jött.
— A felállított sátrakban mindenféle portéka volt
kírkva s a vásárolni vágyó közönségnek ugyan-
csak volt miben válogatnia. — A szürszabók során
ott volt egy ujfalu szürszabó sátra is, a hol a fe-
lesége, a ki női ruhát készít, szintén felaggatta
szébbnél-szebb női ruha-készletét.

Délelőtt egyszer a sátorba jött egy csinos,
módosan öltözött parasztemenecske, a ki karján
egy kendőben burkolt kis gyereket hordott. Mint
mondta, — egy szép női kabátot óhajt vásárolni s
kivánságára az asszony nagy előzékenységgel már
egy csomó kabátot rakott ki. Végre megakadt a
szeme a menyecskének a szép kabáton s azt ki
is választotta. Rögtön fel is próbálta, miközben a
karján levő gyereket egy ott állógáló kis lánynak
adta. A kabát ugyancsak csak szépen állt rajta
mintha csak az ő derekára szabták volna.

— Ugyan édes néném, — szólott az áru-
tónőhöz, engedje meg, hogy a szomszédban levő
uramnak megmutassam, hogy mit szól hozzá. Ad-
dig a kis csöpséget a nénémnél hagyom.

A szürszabóné mit sem sejtve, a legnagyobb
lelkinyugalommal egyezett bele s a menyecske el-
ment, de vissza sem tért többé. Egynehány sátor
mellett elsielt és a kocsijára ült s markába nevetve,
hogy mily olcsó vásárt csinált, haza zónázott.

A sátorban a kis lány már türelmetlenül várta
a hanyag anyát, de még türelmetlenebbül a szür-
szabóné. Várták, várták, de hiába várták. — E
közben a kis lány kíváncsiságból, vajjon alszik-e a
kis baba, felbillentette a kendőt, s a sátorban le-
vők legnagyobb meglepetésére egy botratúzott tökö-
t találtak pólyákba csavarva. Persze nagy lett a
szabóné álmélkodása, hogy így rászédette magát s
felingerülve ide-oda szaladgált, hátha meglelné a
tolvajt.

— Jaj az én 30 forintos kabátom, jaj a 30
forintom oda van. Csak kézre tudnám keríteni,
kikaparnám a zsvány szemét. — De ki hitte volna,
olyan becsületesnek nézett ki.

Voltak a kik nevétték, voltak a kik sajnál-
ták a szegény asszonyt, a kit a furfangos me-
nyecske így becsapott.

Jajgatása azonban már hiábavaló volt, mert
a menyecske ugyancsak siettette a lovakat s már
jóra haladhatott a várostól.

Nem volt egyebet mit tennie, feljelentette az
ismeretlen menyecskét a b.-ujfalui hatóságnál, a
mely most a szabónékkal együtt bottal ütheti a
nyomát.

A szabóné ezentul bizonyára nem ad oda
többé kabátot, hogy azt a vásárlók férjöknek meg-
mutassák.

— m. é. —

IRODALOM.

A »Szigligeti-Színház« emlék-albuma.

A nagyvárad Szigligeti Társaság *Sas Ede*
indítványára elhatározta, hogy a színház meg-
nyitása alkalmára díszes emlékalbumot fog ki-
adni. Az album ügyében kiküldött bizottság,
melynek az indítványozón kívül dr. *Bodor*
Károly és dr. *Várady* Zsigmond a tagjai, már
hozzáfogott a munkájához s legutóbb tartott
ülésén megállapította, kiket fog az Albumban
való közreműködésre fölkérni. E szerint megkéri
első sorban *Wlassics* Gyula kultuszminisztert,
Schlauch Lőrincz bitoros püspököt, *Pável* Mi-
hály és *Goldis* József püspököket, *Beöthy*
László dr. főispánt, *Bulyovszky* József dr. pol-
gármestert, *Tizza* Kálmánt, mint a város kép-
viselőjét, a megyebeli országgyűlési képviselő-
ket egyetemben. Felszólítják a közreműködésre
a főváros és vidéki írói és művészi világ ki-
tűnőseit, kivált azokat a színészeket, kik va-
lamikor Nagyvárad közönsége előtt működtek.
Természetes, hogy a biharmegyei és nagyvárad
közélet kitűnőseit is fölkéri, hogy soraikkal
az albumot gazdagítsák; nemkülönben a
Szigligeti Társaság minden rendes tagját és
a nagyvárad hírlapirodalom munkásait. A
felhívást a bizottság a jövő hét elején
küldi szét.

Igazságszolgáltatás.

Kinevezés. A nagyvárad kir. ítélőtábla
elnöke a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kertü-
letébe *Tóth* Béla mezőtelegi lakos, végzett jog-
hallgató ideiglenes minőségű díjas joggyakor-
nokká nevezte ki.

Váltóhamisító pánszláv ügyvéd. *Va-
lasek* Pál ügyvédnél nem sok nagyobb ellensége
van a magyarságnak, mert egyike a legtulzább

pánszlávoknak. Amint ügyvédkedésében pénzért dolgozott, ezért dolgozott úgy látszik a politikában is. Keresett is pénzt szépen, de se ügyvédi irodája, se pánszláv politikája nem tudta pénzzel eltartani. A romlott lelkű ember váltóhamisításra vetemedett. Szegény tót kliensei nevére hamisított több ezer forint erejéig. A nyitrai törvényszék ezért *hat hónapi börtönre ítélte.*

Drága dohány. Kópcsa Sándor vértesi lakos már rég óhajtott jó magyar dohányra gyújtani, amit még a fináncz el nem rontott. Rég forgatta agyában, hogy hogyan juthatna egy kis szüzdohányhoz. Tudta, hogy Vértesen a száritóban van ilyesfajta dohány s nem is sokat habozott, hanem alkalmas időben a száritó pajtából egy nagy csomót elcsent s azzal odébb akart állani, amikor nyakoncsipték. — Ezért a büneért került Kópcsa tegnap a vádlottak padjára s a nagyváradi kir. törvényszék *hat havi börtönre ítélte el a dohánytolvajt.*

TANUGY.

Értesítés. Tisztelettel értesitem a szülőket s a vizsgálati bizottság tagjait, miszerint a községi polgári és elemi iskolákban a rajz és kézimunka kiállítások a vizsgák idején lesznek közszemlére kitéve.

Nagyváradon, 1900. évi június 14.

Böszörményi Géza,
vizsgálati bizottsági elnök.

A reáliskola rajzkiállítása.

A község körében most lett felkapottá a jelszó: Pártoljuk a művészetet! Ennek az egyszerre divatosá vált jelszónak köszönhető pl. Nagyvárad is a tavasszal rendezett műkedvelői kiállítást s akkor bizony talán senkinek sem jutott eszébe, hogy ilyen szerényebb igényű kiállítás minden évben rendez Nagyváradon a főreáliskola rajztanára, Szőke Gyula. Még mielőtt Wlassics Gyula miniszter ismeretes leiratát a művészi érzék fejlesztésére kiadta volna, Szőke Gyula már régen az ott körülírt elvek és módok szerint vezette tanítványait s ennek köszönhető az a valóban meglepő eredmény, amelyet tanítványaival évről-évre a nagy közönségnek is bemutat. Nem pusztán a tantervben előírt követelmények sablonos betartásáról van itt szó, hanem tér nyílik a tehetségesebb diákoknak önálló, szabadabb munkálkodásra is. Ez a rendszer Szőke Gyula szakszerű vezetése mellett kitűnően bevált s évről-évre szebb eredményt mutat fel.

A tegnap megnyílt rajzkiállítás is talán még felülmúlja az eddigieket; különösen a rajzok tiszta, szabatos kivitelében határozott a haladás. A bejárat mellett vannak kiállítva a legkiválóbb rajzoló munkái, melyek valóban kellemesen lepik meg a szemlélőt úgy az egyes darabok kivitelével, mint az egészek csoportosításával. Ebben a csoportban szerepelnek: Gultmann Berthold (vizfestmények), Löbl Ferencz (vizfestmények), Boda Gyula (olaj- és vizfestmények), Jámor Lajos, Jesch Aladár, Király Jenő, Mészáros Miklós és Béla, Adler Sándor, Haraszti Lajos, Serényi Gusztáv, (vizfestmények és tusrajzok) és Götz Ernő (olaj- és vizfestmények)

A terem többi részén szabadkézi és díszítőrajzok vannak elhelyezve, a közép álló hosszú asztalon a IV. osztály mértani rajzai. Valamennyin meglátszik a gondos tanár vezető keze s mégis mindegyik osztálynak és tanulóknak előtűnik a maga egyénisége. Az itt lévő rajzok közül kiválnak Gáll Pál VIII., Hendel József VII., Schlosser Gusztáv, Ritter Dezső, Fehér Dezső VI., Pikó János, Szőke Barna V., Létai András, Ambrus Aladár IV. Pókai Dezső Ortnér Zoltán, Sipos Sándor III., Csóré Mózse, Dajka József II. oszt. tanulók rajzai. A IV. osztály mértani rajzai mind dicsérendők.

Az érdekes kiállítás máától kezdve jun. 24-ig a nagyközönség részére is nyitva áll; megtekinthető d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig. Belépti díj nincs.

Torna- és ének-vizsgálat az összes községi iskolákban.

Nagy és előkelő közönség nézte végig a községi iskolák ének- és torna-vizsgálatát. Ott voltak: dr. Hoványi Géza vizsg. biz. elnök, Réz Mihály, Váradi Mór és a községi iskolák nagyszámu tanítói; azonkívül díszes hölgyközönség.

A vizsgálatot az összes növendékek éneke nyitotta meg. A közönség állva hallgatta végig a magyarok nemzeti imádságát a »Hymnust«, a mely 400 gyermek ártatlan ajkairól hangzott fel.

Ezután a szabad gyakorlatok sorát nyitotta meg az újvárosi csoport. A mutatóanyag precizitása miatt Bitzó János és Vaday József tanítókat méltán illeti meg a dicséret szava. Majd az olasz-i csoport gyakorlata következett, Rátkay József, Gasperik Lajos és Balogh Károly szakavatott vezetése alatt. Különösen tetszett az V. osztály összhangzó éneke és menetgyakorlata, melyet Balogh Károly fiatal tanító mutatott be élénk tetszés mellett.

A váraljai fiúiskola szabad gyakorlatai következtek ezután sorra; a komplikált gyakorlatok bemutatásáért, melyet az ezredes országos tornaversenyen mutattak be először, lelkesen megéljenztek Szabó Sándort, a váraljai csoport ügyes tanítóját.

Különböző játékok következtek ezután, melyet a közönség és a gyermekek egyaránt élveztek.

Kezdetet vette ezután a verseny.

Díjakat nyertek:

T. Pápai Soma olasz V. magas ugrásból (125 m.) díszített millenniumi érem. László Ferencz magas ugrás olasz IV. o. (110) díszített városi érem. Fekete Dániel váraljai IV. o. magas ugrásból (100) díszített városi érem. Friedmann Károly váraljai IV. o. magas ugrás (105) díszített kis érem. Czegényi Sándor újvárosi IV. o. magas ugrás (116) díszített kis érem. Dávid Lajos olasz III. o. magas ugrás (105) díszített kis érem. Kis Andor újvárosi III. o. magas ugrás (90) díszített kis érem. Képes Lajos váraljai V. o. távugrás (359) díszített városi érem. Friedmann Károly váraljai IV. o. távugrás (340) díszített kis érem. T. Pápai Soma olasz V. o. távugrás (400) díszített városi érem. Pázmán Ferencz újvárosi IV. o. versenyfutás millenniumi nagy érem. Lányi Ferencz újvárosi III. o. díszített városi érem. Charog Herman újvárosi III. o. díszített kis érem. Képes Lajos váraljai V. o. millenniumi nagy érem. Csörzs Géza váraljai IV. o. díszített városi érem. Dávid Lajos olasz III. o. díszített kis érem; Csala Gusztáv olasz III. o. díszített kis érem és Balog Ferencz újvárosi fiú IV. o. díszített városi érem.

Az összes díjakat dr. Hoványi Géza vizsg. biz. elnök volt szíves rendelkezésre bocsájtani; aki évről-évre bámulatra méltó energiával vezeteli fáradszónal a torna vizsgálatokat; az elismerés és dicséret, melyet annyiszor kiérdemelt már a lelkes férfi, ma ismét újabban megszaportította érdemeit. Dicséret és elismerés megilleti a községi iskolák ügybuzgó tanítóit is, akik nem szűnő idealizmussal és óriási türelemmel munkálnak nap-nap után az ifjúság testi és lelki nevelésén. Tanítóink díszes seregére méltán lehet büszke Nagyvárad közönsége.

Rajzkiállítás az iparos tanonciskolában.

Az ipariskolában az évről-évre rendezett rajzkiállítás június 17-én vasárnap fog megtartani, a polgári iskolai 1. e. 19. sz. teremben d. e. 9—12 és d. u. 2—4 óráig.

Ezen kiállításra a t. tanoncztartó mesterek, szülők s általában az érdeklődők tisztelettel meghívottak.

A benmaradt rajzok június 24-én tognak kiadatni s ugyanezen alkalommal osztatnak ki a Rimanóczy Kálmán-féle alapítványnak a kamatai is.

Egyidejűleg tudatom, hogy a Rimanóczy alapítvány kamataiból iparoktatási bizottsági elnök ur egyenként 25 koronát a következő tanulóknak adományozott.

Szabó Sándor asztalos tanuló I. a 1. osztály.

Barta István kerékgyártó tanoncz I. a 2. osztály.

Klein Mózse szabó tanoncz I. v 1. osztály.

Ursz Nándor géplakatos tanoncz I. v 3. osztály.

Szollinger Mátyás szabó tanoncz II. v 1. osztály.

Diószegi Ferencz szabó tanoncz II. v 3. osztály.

Borsos Sándor kőműves tanoncz III. t. osztály.

Nagy Sándor kőműves tanoncz II. t. oszt.

Szűts István kőműves tanoncz IV. t. osztály.

Nagyvárad, 1900. június 16.

Az iparisk. igazgatóság.

Záróvizsgálatok. A községi elemi leányiskola I. osztályainak tanévzáró vizsgálatai a következő sorrendben tartatnak meg. Június 18-án d. e. 8 órakor Váralján, június 19-én d. e. 8 órakor A. osztály, június 19-én d. e. 10 órakor B. osztály. Olasziban. június 20-án d. e. 8 órakor Ujvároson. A vizsgálatokra a t. szülőket és tanügypártolókat tisztelettel meghívom. Nagyvárad, 1900. június 16. Hering Sándor vizsg. biz. elnök.

MULATSAG.

Tiszti juniális. Biharvármegye legszebb, legerősebb közönsége adott tegnap találkozót a Püspök-fürdőben, a nagyváradi helyőrség derék tisztikarának nyári táncmultságán. Már kora délután robogtak ki a fürdőbe az előkelő magán fogatok, a délutáni vonatok pedig tul voltak zsufolva az elegáns nyári ruhába öltözött tánczrakész leányok és asszonyokkal. A táncz este nyolcz órakor kezdődött és a különvonat indulásáig, éjjeli 2 óráig tartott. — A zenét a 37-ik gyalogezred zenekara és a fürdő cigánybandája felváltva szolgáltatta.

Jelenvoltak:

Asszonyok: Bérczyné, Cseresnyés Albertné, Czvekk Kálmánné, Erdélyi Józsefné, Fenyő ezredesné, özv. Giraud Ottománné, Kovách alezredesné, Kunz Gusztávné, Klobusczky Tiborné, Kiss Elekné, özv. Kazinczy Gáborné, Latscher tábornokné, Meskó Boldizsárné, Miskolczy Barnáné, Major Örnagné, Máthé Györgyné, Örléi Kálmánné, Palotay századosné, Pogány századosné, Scharitzer Örnagné, Schwartz századosné, Steiner Árminné, Szunyogh Lórándné, Szabó hadnagné, Vetter kapitányné, Vittstok kapitányné, Winkler Lajosné, Wolff kapitányné.

Leányok: Bérczy Rózsika, Cseresnyés Luiza és Ilonka, Czvekk Ilonka, Czeglédy Stefánia, Csányi Margit, Erdélyi Kornélia, Giraud Vilma, Kovács Blanka, Király Klára és Sárka, Miskolczy Irma, miss Naison, Örley Anna, Steiner Kornélia, Telegdi Ilonka, Zilahy Sarolta, Winkler Mártha.

Notabilitások: Lovettó altábornagy, Aulich ezredes, Wonka ezredes, Lőrinczy ezredes, Kovách alezredes, Marschner, Vuics, Lausch és Scharitzer Örnagyok, Telegdi József országgyűlési képviselő.

Dalestély a Sport-téren.

A nagyváradi-újvárosi ev. ref. egyházi énekkar július 15-én a Sport-téren tánczczal egybekötött »Dalestélyt« rendez »Templomi orgona alapja« gyarapítására. Serényen készülődik az énekkar, hogy dalaival élvezetet nyújtson a megjelenőknek. A meghívók a napokban küldetnek szét.

SZINHÁZ.

A társulat szervezése ad még mindig gondot Somogyi Károly igazgatónak. Ugy értesülünk, hogy a drámai hősnő szerepére Somogyi Paulayné Adorján Bertával a tárgyalásokat már csaknem teljesen befejezte s így elesik az egyik legfőbb kifogás, a melyet társulata ellen emeltek: hogy t. i. nincsen igazi drámai hősnője. Primadonnául D. Ruzsinszky Ilonát akarja az igazgató szerződtetni, a kiről úgy halljuk, a vidéki énekesnők közt nagyon kiválik. Ezzel ugyan nincs tulságosan sok mondván, — de majd meglátjuk. Végül örvendetes eredménnyel járt a katonazenekar iránt folytatott tárgyalás is, a mennyiben az új társulatnak sikerült a 37. ezred zenekarának közreműködését az előadásokra biztosítani.

REGÉNY-CSARNOK.

Nem bánta meg.

Írta: Stella.

8.

— Tudja mit, jöjjön most velem, történnék meg az eljegyzés, aztán keressen ürügyet a szakításra.

Fodor nem felelt erre, bensejében helyeselte a fiatal ember tanácsát, ezáltal megszabadul a mende-mondáktól egyelőre. A esküvőt majd húzzák-halasztják, addig ő kieszközli áthelyeztetését s megugrik. E gondolatok villámgyorsan cikláztak át agyán s végre hosszas rábeszélés után azon eltökélt szándékkal ment eljegyzésére, hogy ezt lehetőleg mielőbb felbontja:

— De szavát adja barátom, — mondta még Bartának, — hogy e beszélgetés kettőnk titka marad.

— Itt a kezem! — felelt ünnepélyesen az ifjú.

Alig félórával azután az egész vendégereg részvétellel vette körül a szenvedőnek látszó vőlegényt, ki, akárcsak egy áldozatra szánt, állt mennyasszonya oldalán. Arcának ezt a kifejezést Bartán kívül senki sem értette, azt hitték, a testi szenvedés kinyomata az. Anna megkétszerezett figyelemmel, gyöngédséggel vette őt körül előbbeni, hiábavaló gyanuját is jóvá akarta tenni. Fodor alig várta a multság végét s csak akkor nyerte vissza nyugalmát, mikor a késő reggeli órákban ismét szobájában találta magát.

Lefeküdt, de nem tudott elaludni, a mai események oly élénken álltak előtte! Bosszankodott saját magára, az az éretlen gyerkőc hogy tuljárt az eszén, szinte szégyelte magát. Milyen hamar az elevejére talált, ő meg mint egy kis gyermek megijedve a felidézett mumustól azonnal szót fogadott. És most mit tegyen? Az a gyerkőc még meg is sértette őt, kezei öklöbe szorultak, még ezt is el kellett tűrni. Igaz, hogy az uton bocsanatot kért. Milyen gyűlölettel gondolt most Bartánra, a ki őt oly ügyesen kerítette hálójába. Annára is haragudni akart, de nem tudott, szánta a szegény leányt, kinek odaadó gyöngédségét nem tudja viszonzni. Csak nagy sokára nyomta el az álmot.

IV.

Reggel csodálkozva hallotta háziasszonya szavait, ki köntendő frigyéhez szerencsét kívánt neki. Alig tudta ehinni saját magának, hogy mindez megtörtént. És most már vége a tréfának. Annát, azt a gyöngéd jó teremtetést nem szabad szerencsétlenné tennie, el fog menni, meg vall neki mindent s ő maga adja vissza szavát. De ezt gondolta, csak tervezte, mikor Bartához érkezett, erélye elhagyta, nem tudta kimondani a döntő szót. Kedvetlenül távozott, előbb mentegette majd szemre hányásokat tett magának. Majd holnap . . . mondta. Csakhogy igen sok hónap, nem hét, hónap múlt el és ő még mindig nem szólt, e közben közeledett az esküvő is. Ugy járt-kelt mint egy alvajáró,

végezte napi munkáját, ellátogatott mindennap Bartához, de mind ez gépiesen történt. Lelke egy gondolaton csüggött csupán, az elhelyeztetésen, folyamodott lázas igyekezettel minden felé, de nem sikerült neki. Protektorának hatalma, befolyása megingott a miniszteriumban s ő hiába írta egyik folyamodványt a másik után.

(Folyt. köv.)

A kínai bonyodalom.

New-York, jun. 15. A Post washingtoni levelezője jelenti, hogy Hay külügyminiszter egy nyilatkozott, hogy az Egyesült-Államok kormányához a többi hatalmak azt a kérelmet intézték, hogy jelölje meg az Egyesült-Államok álláspontját Kínában. A miniszter hozzátette, hogy a hatalmak előtt ismeretes, hogy az Egyesült-Államok álláspontja teljesen független, csakis a válság alatt járnának el az Egyesült-Államok a többi hatalmakkal közösen. A miniszter nézete szerint Oroszország és Japán megkapták a többi hatalmak beleegyezését ahhoz, hogy csapatokat szállíthassanak partra Kínában. Az Egyesült-Államoktól nem kértek ehhez beleegyezést.

Washington, június 15. A kabinet arról tanácskozott, hogy ajánlatos volna-e Kínában lévő amerikai csapatokat megerősíteni. A tiencini amerikai konzul azt táviratozza, hogy a csöcselék az ur a városban. A hatóságok, úgy látszik, nem tudnak ellene semmit sem tenni. A tiencini idegeneknek nem történt semmi bajuk.

New-York, jun. 15. Az a hír, hogy Edna Terry amerikai orvosnőt a boxerek meggyilkolták, valószínűleg bizonyult. A nevezett orvosnő Tiencinben van és semmi baja sem történt.

Honkong, jun. 15. Ma 275 ember ment Tiencinbe. A többi odarendelt csapatok holnap indulnak el a Terrible hajóval.

London, jun. 16. A Reuter-ügynökség jelenti Tiencinből tegnapi kelettel: Híre jár, hogy az idegen hatalmak csapatai ma este megkísérik a Taku melletti erődítmények elfoglalását. Nics tábornok 2500 emberrel Lutaiból Csungtiangcseng felé tart, a mely fele uton van Tiencin és Taku között. Tung tábornok Sanhajkvánból Peking felé tart.

Cap-Coastle, jun. 15. Nellios százados, aki határvédő csapatokkal Tumszából Kviszáig nyomult előre, a Monszi-dombok mellett ellenségre bukkant. Emberei közül egy elesett, egy altisztje és hat legénye pedig megsebesült. Kumaszból nem érkeztek újabb jelentések.

London, jun. 16. A Daily Express jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: Egy nagy kínai sereg megszállva tartja Pekinget. A város kapui zárva vannak. A kapukat modern ágyukkal védik, Tung tábornok kijelentette, hogy más idegen csapatok nem fognak a szent város területére lépni. Az idegen követek hétfőn ultimátumot intéztek a cungli-jámenhez, a melyben a város kapuinak megnyitását követelték, de választ erre nem kaptak. 1500 főnyi orosz csapatok, a melyek hat ágyúval érkeztek ide Port-Arthurból és függetlenül járnak el, Peking elé érkeztek. 7000 orosz katonák a császárnénak fogják partját.

TAVIRATOK.

A kvóta.

Bécs, június 16. (Saját tud. távirata.) A bécsi politikai körökben az a hír van elterjedve, hogy a király egész évre és pedig 1901. évi július 1-ig terjedőleg fogja megállapítani a kvóta-arányt.

Perczel Dezső sajtópere.

Budapest, jun. 16. (Saját tudósítónktól.) Pár hónappal ezelőtt a »Magyar Hírlap« kompromittáló cikket közölt Perczel Dezsőről az Engel-féle ügyvel kapcsolatban. A cikk eredetileg német nyelven jelent meg az »Arbeiter Zeitung«-ban. Perczel Dezső ezért a »Magyar Hírlap« ellen sajtópört indított a cikk reprodukálása miatt Perczelt azonban a budapesti sajtóbírósa perével elutasította, mert a pört csak a fordítás és nem a szerző ellen indította meg.

Ugront felmentették.

Budapest, jun. 13. (Saj. tud. táv.) Az összeférhetlenségi bizottság ma döntött Ugron Gábor ügyében. Kimerítő tárgyalás után a bizottság Ugront felmentette, mert a bizonyítékok alapján kiderült, hogy Ugron mint termelő a sajátjából szállított. Mig a többiekre egyhangulag hoztak határozatot, a pokróczgyár ügyében Rátkay László azt indítványozta, hogy szurják be a határozatba, hogy »ez idő szerint összeférhetlenség nem forog fenn.« A bizottság azonban Rátkaynak ezen indítványát öt szóval leszavazta. Rátkay László erre külön véleményt adott be.

Az erzsébetfalvi szerencsétlenség áldozatai.

Budapest, jun. 16. (Saját tud. távirata.) Az erzsébetfalvai katasztrófának már a hatodik áldozata van. Vrosgyák Róza munkásnő sodorosi sebeseibe ma a kórházban belehalt. Berényi munkavezető életéhez is kevés a remény.

Ki az oka a búr háborúnak.

Paarl, június 15. Theron, az afrikander-szövetség elnöke a szövetség kongresszusa előtt beszédet mondott, a melyben azt hangoztatta, hogy a szövetség minden lehető elkövetett a háboru megakadályozására. Fáradozásának sikere is volt annyiban, hogy Chamberlain miniszter maga is beismerte, hogy Transzvál Anglia követeléseinek legnagyobb részét teljesítette. De a háborupárt nagyon erős volt. Theron, azután a leghatározottabban visszautasította azt a ráfogást, hogy a szövetség Anglia főhatósága ellen konspirált és azzal végezte beszédét, hogy a királynő zászlaja iránt való hűségét hangoztatta és a szövetségnek azt tanácsolta, hogy ne keressen eszközöket a megtorlásra. A kiontott vér azonban — így végezte beszédét — mindörökké égbe fog kiáltani.

Magyar mérnökök Párisban.

Páris, jun. 16. (Saját tudósítónk távir.) A polgári mérnökegyesület nagytermében tegnap este tartották meg az első estélyt a külföldi tudományos egyesületek kiküldötteinek tiszteletére. Az egyesület elnöke, Canet üdvözölte a megjelent vendégeket. Ausztria-Magyarországot a rendkívül szívélyes estélyi bécsi, budapesti és prágai delegátusok képviselték.

Lázongás Spanyolországban.

Murcia, június 16. Itt a fogyasztási adók miatt zavargások támadtak. A zavargó néptömeg kövekkel dobálta meg a hatósági tisztviselőket és beverték az ablakokat és a gázlámpákat. A tüntetőket a csendőrség verte szét.

Madrid, június 16. A minisztertanács elhatározta, hogy azok ellen, a kik az adófizetést megtagadják, erélyesen fognak eljárni.

Elmaradt csapatszemle.

Bécs, jun 16. (Saj. tud. táv.) O Felsége ma akart szemlét tartani a 23. gyalogezred fölött; az éjszakai eső miatt azonban ez a szemle elmaradt.

KÖZGAZDASÁG.

A biharmegyei gazdasági egyesület gyűlése.

A biharmegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya folyó hó 20-án, azaz szerdán d. u. 3 órakor, a vármegyeház nagytermében gyűlést tart, melyre a választmányi tagok meghívottnak.

Tárgyak:

1. Földmivvelésügyi miniszter a liszt kivitele érdekében megállapított kedvezményes díjtételről értesít.
2. Földmivvelésügyi miniszter leirata tanulmányi kirándulások rendezése iránt.
3. Földmivvelésügyi miniszter értesít, hogy külföldi államokba szaktudósítókat nevezett ki.
4. Földmivvelésügyi miniszter leirata a tél folyamán rendezendő szakelőadások iránt.
5. Földmivvelésügyi miniszter értesít, hogy megkeresésére a m. kir. honvédelemügyi és a cs. és kir. közös hadügyminiszter úgy intézkedtek, hogy a mezőgazdasággal foglalkozók a nagy munkaidőben ne hivassanak be.
6. Földmivvelésügyi miniszter Magyarország madarai különös tekintettel gazdasági jelentőségükre című munkát megküldötte.
7. Földmivvelésügyi miniszter a sertésvesz elleni hatóságosabb védekezés tárgyában a törvényhatóságokhoz kiadott körrendeletét megküldi.
8. Földmivvelésügyi miniszter a komádi mintagazdaságot engedélyezi.
9. Földmivvelésügyi miniszter a viharágyuk kezelésre vonatkozó utasítás 10 példányát megküldi.
10. Földmivvelési miniszter értesít, hogy a jég elleni védekezésre szolgáló robbanó port a katonai kincstártól kilóját 76 fillérről lehet kapni.
11. Földmivvelésügyi miniszter leirata az autom vamtarifá ügyében.
12. Biharmegye törvényhatósága értesíti az egyület, hogy Weingartner Andor titkárt törv. h. munkásközvetítőnek megválasztotta.
13. Cs. és kir. 7. hadtest Intendaturájának megkeresése a katonaság részére szükségelendő terményekről.
14. Országos mezőgazd. közraktári hitelintézet az egyesület támogatását kéri.
15. Pókay Dezső ker. áll. felügyelő értesít, hogy a földmivvelésügyi miniszter állatdíjazásokra 900 koronát engedélyezett.
16. Elnökség jelentése a B.-falusi szántás-versenyéről.
17. Elnökség jelentése a n.-várad permetező kiállításáról.
18. Elnökség jelentése a községek között kiosztott gyümölcsfákról.
19. Új tagok felvétele.

Nagyvárad, 1900. évi június hó 11-én

Tisztelettel
Telegdi József,
egyleti alelnök

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszantul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, jnnius 16.

Osztrák hitel	710.59
Magyar hitel	780.—
Allamvasut	676.50
Rimamurányi	558.—
Magyar jelzálog	452.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, június 16.

Buza októberre	7.71
Buza júniusra	—
Új tengeri	5.65

Rozs okt.	6.67
Zab okt.	5.10
Káposzta, repce, aug.	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. június 16-án.

Magyar aranyjáradék 4%	96.65
Magyar koronajáradék	91.85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,7%	100.50
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2,1%	99.60
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	92.—
Italmérsi jog megváltási kötvény	98.85
Horvát-szlavón földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	158.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	138.75
Osztrák járadék papírban	97.65
Osztrák járadék ezüstben	97.50
Osztrák járadék aranyban	96.60
Osztrák korona járadék	97.—
Osztrák államsorsjegyek	184.50
Osztrák magyar bankrészevény	17.40
Magyar hitelbankrészevény	729.—
Osztrák hitelintézet részevény	709.—
Párisi vista	96.85
20 frankos arany (Napoleon d'or)	19.81
Németbirodalmi márka	118.50
London vista	292.20
20 márkás arany	28.72

A szorokszótást felelőse:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Csődtömeg eladási hirdetmény.

Alulirott csődtömeg gondnok ezennel közhírré teszi hogy, vagyonbukott Márkus József csődtömegéhez leltározott, a csődleltár 1—860. tételéig bezárólag felvett, 26.003 kor. 15 fill. beszerzési és 12.660 kor. 85 fill. becsértékű rövid áru és férfi női divatcikkekkel álló áruk és bolti felszerelések, ajánlati uton készpénz fizetés mellett elfognak adadni.

Felhivatnak tehát mindazok, kik mint vevők fellépni kívánnak, hogy 1 korona bélyeggel és a becsár 10%-a vagyis 1266 kor. 09 fill. készpénz, vagy ennek megfelelő óvadékképes értékpapírral, mint bánatpénzzel, ellátott zárt ajánlatokat, a csődválasztmány elnöke: **dr. Sonnenfeld Zsigmond** nagyvárad ügyvéd urnál (Nagyvárad Ezredévi emléktér). **1900. évi június hó 30-ik napjának déli 12 órájáig**, annál inkább beadják, minthogy később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Idegen ajánlattevő köteles helybeli megbizottat rendelni. A csődválasztmány az ajánlatok elfogadásához kötve nincs, ellenben az ajánlat az ajánlattevőt feltét-

lenül kötelezi. A csődválasztmány az áruk minőségeért felelősséget nem vállal.

Ajánlattevő ajánlata elfogadása esetében tartozik az áru raktárt 3 nap alatt, a vételárnak a tömeggondnokhoz való készpénzbeni lefizetése ellenében, ugyanattól átvételi elismervény mellett, — melynek bélyegét vevő viseli — átvenni, valamint az ügylet után járó vételi illetéket viselni. A csődleltár a nagyvárad kir. Törvényszék, mint csődbíróságnál és tömeggondnoknál, az áru raktár és üzleti felszerelések pedig alulirott tömeggondnok közbenjöttével, a hivatalos órák alatt naponta megtekinthetők.

Nagyvárad, 1900. június 16.

Frankó Endre,
tömeggondnok.

Legjobb üdítő és gyógyhatású a vegytiszta anyagokból előállított

OXIGENVIZ.

Kapható:

STERNTHAL SÁNDOR gyógyszerész,
Nagyvárad, Nagy-Piacz-tér.
— Telefon 335. —

Kőszegen
(vasuti állomás)
Dr. Dreiszker József
sanatóriuma
és
vizgyógyintézete

nyitva:
Május hó 1-től December hó 1-ig.
Rendszer: **Pricsnitz** és **Kneipp**.

Villanyozás, massage, gyógytornászat, diaetetikai eljárás. Gondos orvosi felügyelet, kitűnő ellátás, igen mérsékelt ár. Prospektus ingyen.

FÜRDŐI MENETREND.

Érvényes 1900. május 1-től.

Nagyvárad—Püspök-fürdő—Félic-fürdő.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	—	730	950	—	†	—	435	—	858	†
Vásártér >	545	722	946	*1133	105	235	427	638	850	1118
V.-Velenceze >	602	740	1000	1149	120	301	445	655	915	1135
Rontó † >	616	754	1014	1203	133	314	459	708	929	1150
Püspök-fürdő >	621	759	1019	1208	138	319	504	713	934	1155
Félic-fürdő érk.	635	817	1037	1220	151	332	521	727	951	1209

Félic-fürdő—Püspök-fürdő—Nagyvárad.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Félic-fürdő ind.	637	820	910	1042	*1221	152	335	524	781	849
Püspök-fürdő >	623	838	—	1100	1232	203	347	541	743	—
Rontó >	642	842	916	1104	1236	207	351	545	748	856
V.-Velenceze >	702	856	930	1117	1249	220	406	600	801	910
Vásártér érk.	717	911	945	1131	104	233	421	615	816	925
Nagyvárad >	—	905	941	1127	—	†	—	608	—	919

A *-gal jelölt csak vásár- és ünnepnap közeledik.
Ezen vonat †) csak szükség szerint, mint különmenet fog közeledni.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.